

Richard Korrel: „We zien nu duidelijk gezondere koeien en minder dieren met een hoog celgetal.“

Copyright foto

Jonge boeren op zoek naar moderne beweidingssystemen

‘Beweiden is te leren’

Melkveehouders kiezen steeds vaker voor dag en nacht opstallen.

Beweiden is lastig, oude beweidingssystemen lijken achterhaald en recente kennis en ervaring ontbreekt. In het netwerk ‘Dynamisch weiden’ zoeken negen jonge boeren naar moderne methoden en nieuwe informatie.

‘Beweiden is een kunst, maar voor iedereen te leren’ is het motto.

De negen deelnemers van het praktijknetwerk ‘Dynamisch weiden’ vergaren nieuwe antwoorden op oude vragen over beweidingssystemen. „Daarbij is het belangrijk oude boerenkennis te ‘herontsluiten’ en nieuwe inzichten en ervaringen op te bouwen“, aldus Linda Brouwer, adviseur management & strategie van PPP-Agro Advies. „Er is de laatste jaren heel weinig onderzoek gedaan naar beweiden. Dat heeft geleid tot kennisachterstand, waardoor vooral jonge boeren sneller zijn geneigd op te stallen.“

De negen veehouders zijn dit voorjaar actief met weidegang aan de slag gegaan op het eigen bedrijf. Daarbij is de drijfveer voor iedereen verschillend: de een weidt vanuit economisch oogpunt, de ander omdat het arbeidstechnisch interessant is en een derde vanuit een passie voor koeien in de wei. In dit eerste jaar is vooral inventariseren en registreren belangrijk, zegt Brouwer. „We vragen

van iedere deelnemer een graslandkalender bij te houden. De boeren hebben de keuze uit vier beweidingssystemen: standweiden, omweiden, rantsoenbeweiding en siëstabeweiding. Vooral standweiden is een methode die je moet leren. Voor sommigen was dit eerste jaar echt een lastige periode, ook omdat de weersomstandigheden niet altijd optimaal waren.“

Rommelig

Een van de deelnemers aan het project is Richard Korrel, die samen met zijn ouders in maatschap zit op een melkveebedrijf met negentig melkkoeien in Ouderkerk aan de Amstel. Een jonge, enthousiaste veehouder, bij wie weidegang hoog in het vaandel staat. „We wilden ons beweidingssysteem al enige tijd optimaliseren, omdat het nogal ‘rommelig’ verliep.“ Korrel werkte voorheen met een mix van standweiden en omweiden. Hij liet

zijn koeien daarbij een week lang op grote stukken veenland lopen van 6 à 7 hectare. „Onze percelen liggen achter elkaar: als de dieren op het voorste perceel beginnen, waren ze in een kleine week op het achterste stuk. De koeien nemen overal een hapje gras, het liefst vreten ze alleen de bovenste puntjes op. Daardoor was er geen optimale hergroei mogelijk en werden de beweidingverliezen te groot.“

Eén systeem

De veehouder kreeg het advies van Linda Brouwer om voor één systeem te kiezen en dat goed uit te voeren. „Standweiden is wat lastig in dit gebied, vanwege de smalle percelen die allemaal achter elkaar liggen“, aldus de adviseur. Zij raadde hem aan om te gaan omweiden. Korrel: „De gemiddelde perceelsgrootte is hier iets meer dan een hectare. We

Dynamisch weiden

Het praktijknetwerk ‘Dynamisch weiden’ bestaat uit negen jonge melkveehouders die willen blijven beweiden. Onder leiding van praktijkbegeleiders gaan zij drie jaar lang op zoek naar nieuwe en/of verbeterde beweidingssystemen, hulpmiddelen en informatie. De opgedane kennis wordt via ebe-treders verspreid in de sector. Ook willen zij zich als leerbedrijf beweiding aanbieden aan collega’s. Het project wordt gefinancierd door Stichting Weidegang en het ministerie van EL&I. Partners zijn Stichting Weidegang, FrieslandCampina, Agrovision, NAJK en CAH Dronten.

Paul Verkleij: „Het moeilijke van standweiden is om op het juiste moment in te scharen.“

Copyright foto

laten de koeien nu dag en nacht op één stuk lopen, dat is een mooie hoeveelheid gras voor tachtig à negentig dieren. Omdat we elke dag een ander perceel nemen, houd je mooi nieuw gras en heb je minder beweidingss verliezen.”

Inscharen

Een ander aandachtspunt is inscharen bij een voldoende hoeveelheid gras. Brouwer laat de veehouder met een graslandhoogtemeter opmeten hoeveel gras er bij het in- en uitscharen staat. „Ons advies is: inscharen bij 1.700 kilogram droge stof. Maar hoeveel is dat? Daar moet je als veehouder een hoogstegevoel bij krijgen. De meeste boeren zitten eerder te laag dan te hoog.”

Korrel: „We hebben voor dit systeem 21 hectare land nodig. We laten een perceel drie weken stil liggen voor een optimale hoeveelheid gras. De koeien gaan bij 13 centimeter erin en bij 6 à 7 centimeter eruit. Zo zijn veel zaken te registreren en te meten.”

De Noord-Hollander is na één jaar praktijknetwerk al zeer content over de ervaringen met de ‘nieuwe’ beweidingmethode. Het rantsoen is vrij constant, de koeien zijn gezond en ze worden ingeschaard bij een juiste graslengte.” „We schaarden voorheen te vroeg in, op te kort gras, waardoor het ureum te hoog bleef. Een ureum van 40 was niet uitzonderlijk. Nu zitten we rond de 20. Dat geeft vertrouwen. We zien nu duidelijk een gezondere veestapel, met minder koeien met een hoog celgetal.”

Verwende koeien

Paul Verkleij melkt samen met zijn broer Joost

150 melkkoeien op een bedrijf met 125 hectare in Hazerswoude-Dorp. De Zuid-Hollander is een voorstander van weidegang, maar was de laatste jaren wel wat zoekende naar het juiste beweidingssysteem. „We gingen ons melkvee binnen steeds meer bijvoeren, de koeien kregen jaarrond het winterrantsoen aangeboden. Dat resulteerde in een hoge melkproductie van gemiddeld 10.000 liter per koe, maar ook in verwende dieren. Ze gingen buiten steeds minder gras vreten. Wij misten het voordeel van weidegang. Met beweiden kun je goedkoper produceren dan met opstallen, onder meer omdat de krachtvoerkosten omlaag kunnen.”

De melkveehouders konden dit voorjaar 40 hectare land bij huren, waardoor ze redelijk extensief zijn. „We hebben hier een prachtige verkaveling om te weiden en we hoeven niet op de laatste kilogram drogestof te letten. Dat alles bij elkaar opgeteld, maakte dat we meer uit onze beweidingmethode wilden halen.” De consequentie was wel dat Verkleij zijn koeien dit voorjaar vroeger naar buiten moest doen dan hij gewend was: begin april in plaats van na de eerste snede. Het toeval wilde dat de Zuid-Hollanders meededen aan de Campina Open Boerderijdagen en zij op tweede paasdag (9 april) de deuren van hun stal open moesten zetten. Dat heeft heel goed uitgepakt, zegt hij. „Omdat we ruim in het land zitten, hebben we van begin af aan voor standweiden gekozen. Terwijl we omweiden gewend waren. We hebben onze koeien eerst op een perceel van 15 hectare geweid, later zijn we naar 35 hectare gegaan. De dieren voelen zich duidelijk beter bij dit systeem: ze zijn veel rustiger. We letten ook

niet meer op de laatste liters. De koeien geven gemiddeld 28 liter melk, op 15 kilo krachtvoer per 100 kilo melk. Dat doen ze met twee vingers in de neus, zogezegd. En ze zijn er heel gezond bij.”

Verkleij is het met Linda Brouwer eens dat standweiden een beweidingmethode is die je moet leren. „Het moeilijke is om op het juiste moment in te scharen. Achteraf gezien zijn wij wat te voorzichtig geweest. Het gras was bij inscharen iets te kort, dat kostte opbrengst qua groei. En als de groei erin schiet, kunnen de dieren het niet bij houden en vreten ze alleen de lekkere hapjes eruit. Dan wordt het een bende. Volgend jaar willen we de koeien wat ruimer inscharen. We willen het land in drie blokken verdelen, voor een optimale hergroei.”

De Zuid-Hollander kijkt met veel plezier terug op het weideseizoen. De doorgevoerde veranderingen hebben goed uitgepakt, zegt hij. „Omdat we op veengrond zitten, is de draagkracht van de grond bij weidegang wel eens een probleem. Door standweiden lopen de koeien mooi verspreid over de percelen, zodat je minder last hebt van de nattigheid.”

Beweiden in de herfst

Beweiden in de herfst is heel goed mogelijk, zegt Linda Brouwer, mits de koeien een beetje worden gedwongen om weidegras te vreten. „Voervertegenwoordigers en veeartsen raden vaak aan om flink bij te voeren in de stal en ze met een dikke buik naar buiten te laten gaan. Die mening delen wij niet. Als ze al voldaan zijn, gaan ze in het land liggen in plaats van vreten.” ■